Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
F 070 333 40 33
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
2013-0000083457

Datum 24 juni 2013
Betreft Regeling calamiteiten WW

De Wet vereenvoudiging regelingen UWV legt de basis voor de nieuwe Regeling calamiteiten WW (calamiteitenregeling). Deze wet is op 18 december 2012 aangenomen door de Eerste Kamer en in het Staatsblad geplaatst (Wet van 20 december 2012, Stb. 675). In reactie op de brief van 11 juli van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid ga ik in op de uitvoering van de motie Heerma (Kamerstukken II 2012/13, 33 327, nr. 16) met betrekking tot de calamiteitenregeling. Ook kom ik met deze brief tegemoet aan een toezegging van de Staatssecretaris gedaan tijdens het Algemeen Overleg SUWI van 14 februari jongstleden om na de vorstperiode een overzicht aan de Tweede Kamer te verstrekken over de situaties waarin sprake is van fraude met de vorstverletregeling (onwerkbaar weer) en welke maatregelen hierin genomen zijn.

Noodzaak nieuwe regeling
De calamiteitenregeling vervangt de huidige regelingen op grond waarvan in geval van winterse omstandigheden of een andere niet-economische calamiteit aanspraak kan worden gedaan op de Werkloosheidswet (WW). Dit zijn de zogenoemde regeling onwerkbaar weer als bedoeld in artikel 18 WW en de zogenoemde regeling tot werktijdverkorting (WTV-regeling) op grond van artikel 8 van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945 (BBA 1945). De beide huidige regelingen zien op het verstrekken van een WW-uitkering in geval van buitengewone niet economische omstandigheden, maar desondanks zijn er aanzienlijke verschillen tussen de regelingen. Veel van die verschillen zijn niet goed te verklaren. Daarnaast wordt momenteel de toegang tot de regeling onwerkbaar weer bepaald door wat werkgevers en werknemers daarover in de cao afspreken. Dit heeft ertoe geleid dat in verschillende sectoren al vanaf de eerste dag met onwerkbaar weer een beroep op de regeling kan worden gedaan. Dat is ongewenst. Winterweer is in Nederland een normaal verschijnsel waarmee werkgevers rekening kunnen houden. Het normale ondernemersrisico wordt nu vaak te gemakkelijk afgewenteld op andere werkgevers. Met de nieuwe calamiteitenregeling worden de niet te rechtvaardigen verschillen tussen de regeling onwerkbaar weer en de WTV-regeling ongedaan gemaakt en zal een voor alle sectoren gelijke eigenrisicoperiode gelden. De toegang van de regeling kan daarmee niet meer bij cao worden bepaald. Daarnaast komt de uitvoering in één hand, namelijk die van het Uitkeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV). Zo ontstaat een uniforme regeling en wordt afwenteling van een normaal ondernemersrisico voorkomen.

Motie Heerma
Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Vereenvoudigingen regelingen UWV in de Tweede Kamer is de motie Heerma (Kamerstukken II 2012/13, 33 327, nr. 16) aangenomen. De motie roept de regering op in gesprek te treden met sociale partners over de mogelijkheid van meer maatwerk per sector of subsector. Bij de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer heb ik geconstateerd dat de noodzaak om te komen tot een uniforme eigenrisicotermijn breed werd gedeeld. Ik heb aangegeven het gesprek met sociale partners te willen voeren over de lengte van de eigenrisicoperiode en toegezegd het sociaal overleg hierop niet stuk te laten lopen. In het kader van het sociaal akkoord is hierover afgesproken om een eigenrisicoperiode te hanteren van 3 weken in plaats van de eerder voorgestelde 4 weken in situaties waarin als gevolg van vorst, sneeuw of ijzel niet gewerkt kan worden. Voor deze afspraken verwijs ik u ook naar mijn brief over de uitkomsten van het sociaal overleg van 11 april jongstleden (Kamerstukken II 2012/13, 33 566, nr. 15). Verder is afgesproken dat de regeling betrokken zal worden bij het uit te brengen SER-advies over de toekomstige arbeidsmarktinfrastructuur (zie de brief van 12 juni jongstleden aan uw kamer over "aanbieden concept adviesaanvraag SER: Rol sociale partners bij toekomstige arbeidsmarktinfrastructuur").

Dagmeldingen en maatwerk per sector
Na goedkeuring van de Wet vereenvoudiging regelingen UWV is de calamiteitenregeling nader uitgewerkt. Bij de uitwerking is grotendeels aansluiting gezocht bij de huidige systematiek in de bouwsector. In de bouwsector geldt momenteel als enige sector een systeem van dagmeldingen. Hierbij dient de werkgever voor elke winterdag waarop niet gewerkt kan worden een melding per werknemer te doen bij het UWV. In de calamiteitenregeling is ook voorzien in de plicht voor de werkgever tijdige dagmeldingen te doen. Dat heeft vooral consequenties voor werkgevers in alle andere sectoren dan de bouw. Voor elke werknemer moet op tijd worden aangegeven op welke werkplek, voor welk aantal uren niet kan worden gewerkt, van hoe laat tot hoe laat dat is, wat de functie van de werknemer is en wat de reden is van het niet kunnen werken. Als het UWV een melding krijgt zal door het UWV worden beoordeeld of inderdaad niet gewerkt kan worden als gevolg van de opgegeven omstandigheid. Of niet gewerkt kan worden verschilt per sector en is mede afhankelijk van maatregelen die door werkgevers in een sector kunnen worden genomen om onder bepaalde omstandigheden toch te kunnen werken. Zo speelt in de agrarische sector vooral de grondtemperatuur een belangrijke rol terwijl in de bouwsector de gevoelstemperatuur vooral van belang is. De regeling voorziet er in dat rekening kan worden gehouden met deze verschillen. Het UWV beoordeelt namelijk per geval of als gevolg van vorst, sneeuw of ijzel niet gewerkt kan worden. Hiermee is voorzien in maatwerk per sector en beschouw ik de motie Heerma als uitgevoerd. Ik kan mij voorstellen dat in sectoren behoefte bestaat aan duidelijkheid over het oordeel van het UWV. In dat geval kan een sector de eigen normen (waarvoor zij het redelijk vinden dat als gevolg van vorst niet kan worden gewerkt) ter verificatie voorleggen aan het UWV. Het UWV beoordeelt dan of deze normen binnen de kaders van de regeling vallen. Werkgevers hebben dan duidelijkheid over de omstandigheden waarin het UWV zal oordelen dat inderdaad redelijkerwijs niet kan worden gewerkt.

Handhaving en sancties
Tijdens het Algemeen Overleg SUWI van 14 februari jongstleden heeft de Staatssecretaris van SZW toegezegd om na de vorstperiode een overzicht aan de Tweede Kamer te verstrekken over de situaties waarin sprake is van fraude met de vorstverletregeling (onwerkbaar weer) en welke maatregelen hierin genomen

zijn. In de winterperiode 2012/2013 zijn door UWV steekproefsgewijs controles uitgevoerd op de ontvangen meldingen voor het niet kunnen werken als gevolg van vorst. In totaal zijn 762 personen gecontroleerd. 225 personen zijn aangetroffen op de werkplek terwijl voor hen een melding was ontvangen en zij dus onterecht aanwezig waren. Op basis van de controles zijn 73 werkgevers uitgesloten van gebruik van de regeling. Uit deze cijfers blijkt de noodzaak van een goede handhavingpraktijk en dus een goed handhaafbare nieuwe regeling. Misbruik van de regeling moet worden voorkomen met het oog op draagvlak voor de regeling en kosten van het gebruik. In de uitwerking van de calamiteitenregeling is hiermee nadrukkelijk rekening gehouden. Allereerst is het genoemde systeem van dagmeldingen overgenomen naar het voorbeeld van de bouw. Dit maakt strikte handhaving mogelijk. Als het UWV constateert dat een werknemer toch gewoon werkt of zich andere onregelmatigheden voordoen - welke in de regeling zullen worden benoemd - vervalt de vrijstelling voor de werkgever om de werktijd te verkorten. Reeds uitgekeerde uitkeringen worden in zijn geheel teruggevorderd. Daarnaast kan een boete worden opgelegd bij het niet nakomen van de verplichting om het UWV de voor de uitkering relevante informatie te verschaffen. Met het oog op de handhaving van de regeling zal het UWV in de komende winter meer steekproefsgewijze controles uitvoeren. De deze winter noodzakelijk gebleken extra inzet die gepleegd wordt op de handhaving brengt extra kosten met zich mee. Daarin is het systeem van dagmeldingen ook inbegrepen. Omdat de uniformering van de twee huidige regelingen tot één nieuwe regeling een besparing oplevert kunnen de kosten voor het uitvoeren van de regeling gelijk blijven terwijl de handhaving wordt geïntensiveerd.

De uitkomst van het sociaal overleg is op 28 mei toegelicht in een bijeenkomst met vertegenwoordigers uit een aantal nauw betrokken sectoren, waaronder MKB-organisaties. Over de technische uitwerking van de regeling wordt nog gesproken met sociale partners verenigd binnen de Stichting van de Arbeid. Ik hecht er aan dit gesprek met sociale partners zorgvuldig af te ronden. Ik verwacht de regeling vervolgens in de loop van juli te kunnen publiceren.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher